

Keski-Suomen Argillanderit sukuseura perustettiin

Löytänän Kallioniemeen viime lauantaina kokoontui noin 100 laajan Argillander-suvun jäsentä tiettävästi ensimmäiseen sukukokoukseen Heikki E. Aurasmaan ja Kyösti Salojärven kutsumina. Yksimielisesti päätettiin perustaa sukuseura, jonka nimeksi annettiin Keski-Suomen Argillanderit ry. ja kotipaikaksi Pihtipudas. Yhdistyksen jäseniksi hyväksyttiin kaikki korpraali Israel Argillanderista polveutuvat täysi-ikäiset henkilöt. Suoritetuissa tutkimuksissa on todettu, että korpraali Israel Argillander oli 1600-luvun lopulla Saarijärven kirkkoherrana olleen Israel Erici Argillanderin poika, joka asevelvollisuutensa suorittettuaan korpraalina vuonna 1730 muutti Pihtiputaalle asettuen asumaan nykyisen Luomalan talon paikalle.

Perustetulle yhdistykselle hyväksyttiin myös säännöt ja valittiin sukuneuvosto, jonka tehtäviin kuuluu mm. suvun jäsenien luettelointi ja yhteisten kokousten järjestäminen. Neuvostoon tulivat valituiksi puheenjohtajana Heikki E. Aurasmaa, sihteerinä Kyösti Salojärvi ja muina jäseninä Hanna Holmberg, Mikko Raatikainen, Pekka Arkilahti, Tarja Arkimaa, Seija Kumpulainen, Vieno Eerola ja Jorma Luomala. Ensimmäinen virallinen sukukokous päätettiin pitää ensi kesänä Luomalassa, mistä Argillander-suvun haara on alkuun lähtenyt.

Kokouksen yhteydessä käytti puheenvuoron maisteri Hanna Holmberg-Argillander todeten suvun vaikuttaneen jo 1500-luvulla Uudellamaalla ja Savossa, joilta seuduilta se on levinnyt edelleen eri puolille Suomea ja mm. Venäjälle, Saksaan ja Ruotsiin. Mielenkiintoisena asiana hän mainitsi Kuopion kirkon arkistosta löytyneen paperin, jonka mukaan Venäjän keisarinna Katariina I olisi ollut suvun kuopiolaista sukujuurta. Kuopiossa suku on kulkenut Kauhanen-nimellä, josta jotkut suvun jäsenet ovat käyttäneet myös ruotsin kielistä käännöstä Skopa.

Heikki (Henrik) on ollut suvussa suosittu nimi, sillä 1700-luvulta lähtien on sukukirjaan merkitty Henrikkejä pitkälti toista kymmentä toimineen mm. pappeina, tilanomistajina, valtiopäivämiehenä, vaskiseppänä, maanmittarina, hovioikeudenneuvoksena, pitäjänkirjurina, nimismiehenä jne. Eräs Henrik oli Moskovassa jonkin aikaa ruutitehtaan johtajana. Vaskiseppä Henrik taas lähti Saksaan ja tuli saksalaisen sukuhaaran kantaisäksi. Eräs Henrik oli rykmentin pastorina, kun Suomen armeijaa vietiin Inkerinmaalle sotaan 1700-luvun alussa. Sama mies oli Kaarle XII:n mukana Norjan retkellä ja sittemmin Kuopion kirkkoherrana (kuva Kuopion kirkon sakaristossa). Hän asui Niuvanniemen kartanossa, jonka oli ostanut itselleen ja hän perusti myös Juvankosken rautaruukin.

Kirkkoherra Henrikin poika oli Abraham synt. 1722. Hän oli varsin monipuolinen ja korkeastioppinut. Hän kehitti menetelmän, jonka mukaan avulla sai kuuromykkälapsen puhumaan, lukemaan ja kirjoittamaan. Asia oli uusi paitsi Suomessa myös muuallakin Euroopassa, koska vasta näihin aikoihin alettiin Ranskassa ja Saksassa perustaa kuuromykkien kouluja. Mäntyharjun kirkon vierellä on hänen muistokivensä, jonka ovat pystyttäneet Suomen kuuromykkäkoulujen opettajat ja oppilaat.

Suvun pihtiputaalaisesta kantaisästä ja hänen pojastaan Juhosta, jota myös Rita-papaksi kutsuttiin, kertoi lehtori Kyösti Salojärvi seuraavaa: — Saarijärven kirkkoherra Israel Erici Argillanderin (kuoli 1691) poika korpraali Israel Israelinpoika Argillander muutti Pihtiputaan Luomalaan vuonna 1730. Hänen poikansa Juho (synt. 1749) tunnettiin erittäin sisukkaana ja ahkerana maanviljelijänä ja uutisraivaajana. Niinpä Viitasaaren kirkkoherra oli ehdottanut Suomen Talousseuralle, että tälle tunnolliselle talonpojalle myönnettäisiin mitali hänen ahkeruudestaan. Ehdotuksesta seurasi, että Talousseuran toimesta suoritettiin katselmus, jossa todettiin Juhon ansiot. Vuonna 1829 myönnettiin Suomen Talousseuran mitali Juho Israelinpoika Argillanderille.

Alkuaan jo pappaikään ehtinyttä Juhoa kutsuttiin em. syyistä mitalipapaksi (lyh. mita-pappa), joka myöhemmin ehkä ritari-samm vaikutuksesta vääntyi rita-papaksi.

ARVOMME 20. 7.—20. 8
MATKA-
RADION
ostoluvan
jättäneiden
kesken

t:mi vesterenen

Vaatus- ja Polkupyöräliike

